

τίδα τοῦ ἵππου του εἰς τὸν Πρόσπερον, εἰς τὸν δ-
ποιον τοιουτοτρόπως θὰ ἔκαμνε καὶ μεγάλην χά-
ριν. Ὁ Πρόσπερος, προσέθηκεν δ' ἰατρὸς, εἶχε νεώ-
τερον ἀδελφόν, ὅστις ἠδύνατο νὰ τὸν ἀντικατα-
στήσῃ ὡς ἀκόλουθος τοῦ βαρωνέτου, ὅτε ἐκεῖνος
θὰ ἦτο εἰς κατάστασιν νὰ ἀναλάβῃ τὴν ταχυ-
δρομικὴν του ὑπηρεσίαν. Ὁ βαρωνέτος ἀπεδέχθη
προθύμως τὴν πρότασιν, καὶ ὁ Πρόσπερος, ἔξελ-
λος ἐκ χαρᾶς ἐπὶ τῇ εὐτυχίᾳ του, ἐβόηθησε τὸν
νέον αὐτοῦ signor padrone νὰ ἀφιππεύσῃ. Ὁ
Σρ Ἰωάννης παρέδωκεν αὐτῷ τὸν ἵππον, καὶ τῷ
παρηγγείλε ῥητῶς νὰ εὐρίσκηται καθ' ἑκάστην
πρωτὴν ἀκριβῶς εἰς τὸ πανδοχεῖον ἵνα λαμβάνῃ
τὰς ἡμερησίας του διαταγὰς.

[Ἐπιτετα. συνέχισα.]

ΚΕΡΚΥΡΑ

[Μελέτημα Φερδινάνδου Γρηγοροβίου].

Συνήχημα ἰδίᾳ σελ. 123.

Ἐν Ἀνεμομυλῷ μεταξὺ ὑψηλῶν φοινίκων κεί-
ται ἡ παλαιότερα τῆς Κερκύρας ἐκκλησία, ἡ μόνη
βυζαντιανοῦ ρυθμοῦ καὶ θολωτῆ, τιμωμένη ἐπ' ὀ-
νόματι τῶν ἁγ. Ἰάκωνος καὶ Σωσιπάτρου, τῶν
πρώτων ἀποστόλων τοῦ ἰονίου χριστιανισμοῦ,
θεωρουμένων μαθητῶν τοῦ Παύλου, ἐν ὀνόματι
τῶν ὁποίων δ' ἀπόστολος ἠσπάζετό ποτε τοὺς Ῥω-
μαίους. Ὁ Μουστοζύδης ἀνάγει τὴν οἰκοδομὴν
τοῦ ναοῦ εἰς τὸν 12 αἰῶνα. Δύο ἑλληνικαὶ ἐπι-
γραφαὶ, σκοτειναὶ πῶς τὸν νοῦν, εἰσὶ τετειχι-
σμένοι ἐπὶ τοῦ πυλῶνος αὐτοῦ, οὗ τὸ ἐσωτερικὸν
εἶνε δυστυχῶς ἀσβεστωμένον· ἐν τῷ νάρθηκι ὑ-
ψοῦνται δύο ἀρχαῖοι στῦλοι, ὑποστηρίζοντες
τρία τόξα, ἐφ' ὧν τρεῖς ἀψίδες. Τὸ μοναστήριον
κατεστράφη· ἐνταῦθα ἐθρήνησέ ποτε, ὡς μοναχῆ,
Αἰκατερίνη, ἡ σύζυγος τοῦ τελευταίου Παλαιο-
λόγου Θωμᾶ, ἀδελφοῦ καὶ κληρονόμου τοῦ τε-
λευταίου αὐτοκράτορος, τὴν πτῶσιν τοῦ Βυζαν-
τίου· ἐνταῦθα καὶ ἀπεβίωσε τῇ 16 αὐγ. 1462.
Λείψανα τοῦ τάφου αὐτῆς πιτεῦει ὅτι εὑρεν ἐν
τῷ ναῷ ὁ Buchon. Ἡ μεγάλη τραγωδία τῆς
πτύσεως τῶν τελευταίων Παλαιολόγων εἶναι ἐ-
πίσης συγμνηστικὴ ὡς ἡ τῆς δυναστείας τῶν
Χορυστάουφεν· κατεστράφησαν ἢ ἐν μοναστηρίοις
ἢ ἐν ἀθλιότητι. Ὁ Θωμᾶς ἀπεβίωσεν ὡς συντα-
ξιούχος τοῦ Πάπῃ ἐν Ῥώμῃ, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ
Δημήτριος ὡς μοναχὸς ἐν Ἀδριανουπόλει καὶ ἡ
θυγάτηρ αὐτοῦ Ἐλένη, βασίλισς τῶν Σέρβων ὡς
καλογραία ἐν Λευκάδι. Εἰς τῶν υἱῶν του ἐμα-
ράνθη ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὁ ἕτερος ἐπαίτων ἐν
Ῥώμῃ! Ὑπὸ τοὺς φοινίκας τῆς μικρᾶς ἐκκλη-
σίας μοὶ παρέστη ἡ πτώσις τοῦ Βυζαντίου, τόσῳ
μᾶλλον ζωροτέρα, καθόσον ἐγγίζει ἡ ὥρα, καθ'
ἣν ἡ ἰσχὺς τῆς εἰμαρμένης θέλει κατασυντρίψῃ
ἐν τῷ αὐτῷ Βυζαντίῳ καὶ τὸν θρόνον τοῦ σουλ-
τάνου Μωάμεθ. Τίς ἔσται ἄρα γε ὁ ἐκτελεστής;
Τίς εἰσελεύσεται θριαμβευτικῶς εἰς τὰ ἀνάκτορα;
Ὅδὸς φέρεται ἀπὸ Καστραδῶν εἰς Στρατιάς, ὅπου

ἐγκαταλειμμένη κεῖται ἡ παλαιὰ βασιλικὴ, Πα-
ναγία Παλαιόπολις. Ἡ κόγχη νῦν εἶναι ἐστραμ-
μένη πρὸς τὴν ὁδόν· θάμνοι αὐξάνουσι περὶ τὸν
κατρηπωμένον πυλῶνα, ἔντομα πετῶσι περὶ τὸν
ἔρημον τόπον· λίθοι δέ τινες δεικνύουσι τοὺς τά-
φους οἰκογενειῶν, ἐξασκουσῶν ἐνταῦθα δικαιώ-
ματα. Τὸν πυλῶνα τῆς βασιλικῆς ἀποτελοῦσι τε-
μάχια μαρμάρων καὶ στῆλαι, ὧν αἱ βάσεις κρύ-
πτονται ὑπὸ γῆς. Βυζαντικὴ τις ἐπιγραφή καὶ
ὁ λέων τοῦ ἁγ. Μάρκου περιβάλλονται ὑπὸ ἄλ-
λων λίθων· ὥστε ἔχομεν καὶ τὰς τρεῖς ἱστορικὰς
περιόδους ἐνταῦθα πλησίον ἀλλήλων, Κέρκυραν,
Βυζάντιον καὶ Ἐνετίαν. Ἡ Παλαιόπολις εἶναι
ῥυκτοδομημένη ἐξ ἐρειπίων ναοῦ ἀρχαίου, ἡ δὲ
προσανομία αὐτῆς δεικνύει τὴν θέσιν τῆς παλαιᾶς
πόλεως, ἣτις νῦν τέθηται μεταξὺ ἀνθρώπων καὶ
λαχανοκήπων.

Ἡ Κέρκυρα, πλὴν τῆς ἀτάκτου συλλογῆς ἀρ-
χειοτήτων ἐν τῷ γυμνασίῳ, δὲν κέκτηται ἴδιον
μουσεῖον. Ἐθαύμασα ἰδὼν ἐν τῷ ἀγγλικῷ νε-
κροταφείῳ ἐν ὑπαίθρῳ ἐκτεθειμένα ἔργα γλυπτι-
κῆς ἀρχαίας καὶ ἐπιτυμβίου λίθους, ἀποτελοῦντα
μέρος τῆς συλλογῆς τοῦ ἱππότου Woodhouse,
ἣτις συνισταμένη ἐξ ἀγγείων, πηλίνων ἀρχαιοτή-
των, κοσμημάτων, ἰονίων νομισμάτων καὶ ἐπι-
γραφῶν ἐπὶ χαλκοῦ, μετηνέχθη εἰς τὸ βρετανι-
κὸν μουσεῖον. Καὶ πρότερον δὲ εἶχον μετενεχθῆ
ἀρχαιοτήτες κερκυραϊκαὶ εἰς Ἐνετίαν, μάλιστα
εἰς τὸ μουσεῖον Νάνη. Ἀρχαιοτήτας εἶδον καὶ
παρὰ τῷ γερμανῷ προξένῳ Φέλς· τοιαύτας φέ-
ρουσιν οἱ χωρικοὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, τὸ πλεί-
στον νομίσματα· ἡ Κέρκυρα εἶχε πλοῦτον τύπων
νομισμάτων ἐπίσης ὡς αἱ Ἀθήναι. Ἡ σπουδαιο-
τέρα καὶ κάλλιστα διατηρουμένη ἀρχαιότης τῆς
Κερκύρας εἶναι τὸ μνημεῖον τοῦ Μενεκράτους, ἀ-
νασκαφέν τῷ 1843, οὗ τὴν ἐξάμετρον ἐπιγρα-
φὴν ὁ Κίρχοφ ἀνάγει εἰς τὸν 5 αἰῶνα.

Ἀπέναντι τῆς Παλαιόπολεως κεῖνται οἱ νεοὶ
τοῦ Ἀλκινόου κῆποι, δηλαδὴ μεγάλη βασιλικὴ
ἐπαυλις. Εἶδον ἱκανὰς ἐπαύλεις ἔτι ὠραιότερας,
ἀλλ' οὐδεμίαν ἔχουσαν τόσον θαυμασίαν τοποθε-
σίαν, ὡς τὸ ἐπὶ τῆς ἀκτῆς βασιλικὸν ἀγροκήπιον·
εἶναι πλουσιώτερον ἢ ὁ ἐν Ἀθήναις κῆπος, ὁ δὲ
τελευταῖος δορυὸς χειμῶν εἶχεν ἐπιφέρει καὶ εἰς
τοῦτον πολλὰς βλάβας, ὡς καὶ εἰς ἐκεῖνον. Τὰ
περίξ τῆς βασιλικῆς ἐπαύλεως εἰσὶ συνεχῆς κῆπος·
ἐνταῦθα μικραὶ ἐπαύλεις ὠραιόταται καὶ ἐρατει-
ναί, οἷα π. χ. ἡ τοῦ Κ. Βασιλάκη, ἐν ἣ παρατη-
ρεῖ τις ἀπερίγραπτον ποικίλιν γήνηον καὶ θα-
λασσίων σκηνῶν κύκλω ὁποῖον πλήθος ῥόδων, ὀ-
ποῖα καλλονὴ ἢ τῶν ἀνθῶν τῆς ἐρίκης! Ἡ ἐ-
ξοχικὴ αὕτη οἰκία εἶναι παραπολὺ ἐπὶ τὸ φαικι-
κώτερον ὠραία δι' ἓνα βουλευτὴν· εἶναι ἐνδιαί-
τημα τῶν Μουσῶν δι' ἓνα ποιητὴν, ὡς τὸν Ἀ-
ριόστον.

Ἐλλόγως ζητεῖται ἡ θέσις τῆς Ἀκροπόλεως
τῆς Κερκύρας ἐν τῇ περιχώρῳ ταύτῃ, περίπου

πέτρας, ἀφοῦ περιήλθομεν λαβύρινθον παραδεισίωv κήπων, ἐν οἷς ἡ Φιλομήλα ἔφαλλε τὰ γλυκύτερα τῶν ἀσμάτων τῆς. Εἶδόμεν σκηνὴν ἀληθῶς κλασικὴν. Ὑπὸ τὴν σκιάv ἀριπρεπῶν δένδρων ἴσταντο παρὰ μεγάλην πηγὴν πλῆθος γυναικῶν κάλλιστα κεκοσμημένων· αὐταὶ μὲν ἦντλον ὕδωρ, ἐκείναι δ' ἐφλυάρουν, ἔχουσαι τὰς πληρωθεῖσας στάμνους παρ' αὐταῖς, ἀλλὰ ἀπήρχοντο φέρουσαι ἐπὶ κεφαλῆς τὰς στάμνους καὶ ἔστραι μὲλις τὴν ὥρην ἀφικνοῦντο. Αἱ εὐγενεῖς ἐκείναι μορφαὶ καὶ τὰ χρώματα τῶν ἐνδυμασιῶν, συναρμολόμενα τῇ ἑσπερινῇ σκιᾷ τῶν δένδρων, δολιχοσκιῶν διὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, παρίσταν εἰκόνα μαγανεύουσαν, ἔργον τόσῳ ἀπλούστατον καὶ ἅμα τόσῳ μέγα, ὥστε ἤθελεν ἐνθουσιάζῃ τὸν Τιτσαῖον ἢ τὸν Ρούβενς. Ἐκεῖ πλησίον ὕψουτο καὶ ἡ Πλάτανος ἀρχαιοτάτη, ἴσως χιλιετηρίδα ἀριθμοῦσα· πρὸς οὐρανὸν τείνουσα ὡς μητρόπολις, ἔρριπτεν ἀπὸ τῶν πρασίων δασέων φυλλωμάτων αὐτῆς μυθικὴν ἡρεμίαν καὶ σκιάv.

Πάντα τὰ περιχώρα, Ἄγ. Δέκα, Γαρούνας, ἄγ. Κυριακὴ παρὰ τὴν ἑσπαιλιν Βράιλα εἰσὶν ἐπίσης θελκτικὰ ὡς τὸ Γαστούρι· ἡ σκοπιὰ πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν εἶναι μαγευτικὴ. Προβάnτες διήλθομεν παρὰ τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον Γαστουρίου· πόσον διάφορον τυγχάνει τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο τῶν ἡμετέρων εὐαέρων καὶ πολυθῶρων στρατώνων τῆς νεότητος! εἶναι παλαιὰ μελανωπὴ οἰκία, ἐστεγασμένη ἀσυνήθως γοθικῷ ρυθμῷ, ὡς ἂν ἡ γερμανικὴ γοθικὴ εἶχε σχέσιν τινὰ πρὸς τὰ τῆς ἐκπαιδύσεως· τὰ ἄνω παράθυρα οὐδεμίαν ὕαλον εἶχον, εἰμὴ ξύλινα παραθυροφύλλα, τὰ κάτω κιγκλίδας σιδηρᾶς, ὡς αἱ τῶν δεσμοτεριῶν. Εὐμορφον παιδίον, Ἄριστιδης, εἶπεν ἡμῖν, ὅτι ἐν αὐτῷ διδάσκονται 32 μαθηταί.

[Ἐστιασὶ συνέχεται.]

Ο ΒΑΜΒΑΞ

Ὁ βάμβαξ κατέχει τὴν πρώτην θέσιν ἐν τῇ βιομηχανικῇ ἱστορίᾳ τῶν νεωτέρων ἐθνῶν. Ὅταν τις ἀναλογισθῇ ὅποσον θαυμασίως χρησιμεύει τὸ προῖον τοῦτο ἐν τῷ κόσμῳ, ὅταν φαντασθῇ χιλιάδας πλοίων ἀνεώνως μεταφερόντων αὐτὸ διὰ μέσου τῶν θαλασσῶν, ἀναρίθμητα ἐργοστάσια νημάτων καὶ ὑφασμάτων δισκορπισμένα ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς γῆς καὶ ἐπασχολοῦντα ἄπειρον πλῆθος ἐργατῶν, δὲν δύναται ἢ νὰ παραδεχθῇ ὅτι ἡ βιομηχανία τοῦ βάμβακος, ἡ τοσοῦτον νεωτέρα εἰσέτι, ὑπῆρξε σύγχρονος μετὰ τῆς ἀνθρωπότητος ὡς ἱκανοποιούσα μίαν τῶν πρωτίστων αὐτῆς ἀναγκῶν. Ἡ μεγίστη δὲ ἐπιτυχία τοῦ βάμβακος ὀφείλεται εἰς τὴν ἀφρονίαν αὐτοῦ, τὴν εὐκολίαν μεθ' ἧς νήθεται καὶ ὑφάνεται, καὶ εἰς τὴν εὐτελεῖ αὐτοῦ τιμὴν. Διὸ καὶ ἀντιματέστησε κατὰ μέγα μέρος καὶ ἀλληλοδιαδόχως τὸ λίνον, τὸ κίναβι, τὴν μέταξαν καὶ τὸ ἔριον, ἐν χρέ-

σει ὧν εἶτε μόνος εἶτε μεμιγμένος μετὰ τῶν διαφόρων τοῦτων προῖόντων.

Ἐμπορικῶς θεωροῦντες τὸν βάμβακα, ἀρκοῦμεθα λέγοντες ὅτι ἀποτελεῖ πλέον τοῦ ἡμῖστος τῶν ἐν τῇ Ἀμερικῇ ἐμπορευμάτων ἐξαγωγῆς. Εἰς τὸν βάμβακα ἰδίως ὀφείλεται ἡ ταχεῖα ἀνάπτυξις τῆς ἰσχύος καὶ τῆς εὐημερίας τῶν κρατῶν ἐκείνων, ἐν οἷς καλλιεργεῖται· πανταχοῦ δὲ ἡ κοινωνία συναισθάνεται τὰ ἀποτελέσματα τῆς αἰσίας αὐτοῦ ἐπιβροῆς, καὶ πάσαι· αἱ τάξεις τῶν ἀνθρώπων ἀναγνωρίζουσιν ὅτι τὸ φυτικὸν ἔριον εἶνε ἐν τῶν πρωτίστων δώρων τοῦ Θεοῦ πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα.

Ἡ αὐξήσις τοῦ ἐμπορίου τοῦ βάμβακος διεγείρασα τὴν διάνοιαν τῶν μηχανικῶν Ἀγγλων, ἐγέννησε τὰς πλείστας τῶν ἐκτάκτων ἐφευρέσεων ἐν τῇ μηχανικῇ τέχνῃ, αἵτινες συνετέλεσαν ὅπως καταστήσῃ τὴν Ἀγγλίαν τὸ ἰσχυρότερον βιομηχανικὸν ἔθνος τοῦ κόσμου.

Τὸ προῖον τοῦτο τῆς θείας Προνοίας χορηγεῖ τὸν ἀφρονώτερον ναῦλον εἰς τὸ ἐμπορικὸν ναυτικὸν τοῦ κόσμου, καὶ παρέχει ἐργασίαν εἰς ἐπέκεινα τῶν τριῶν ἑκατομμυρίων ἀτόμων.

Τὸ φυτὸν τοῦ βάμβακος καὶ αἱ διαφοραὶ αὐτοῦ ἰδιότητες.

Ὁ βάμβαξ εἶνε εἶδος τι φυτικοῦ ἔριου κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον λεπτοῦ, μεταξώδους καὶ λευκοῦ, ἀνήκων εἰς τὴν οἰογένειαν τῶν θυλακοφόρων μαλαχοειδῶν φυτῶν. Τὸ φυτὸν τοῦτο ὠνομάσθη *βαμβακία*· μεταξὺ δὲ τῶν πολυαρίθμων αὐτοῦ εἰδῶν διακρίνεται ἰδίως τὰ ἀκόλουθα.

1ον. *Βοταροβαμβακία*. Τὸ εἶδος τοῦτο αὐξάνει ἐν Αἰγύπτῳ, Συρίᾳ, Περσίᾳ, καὶ τῇ Μεγάλῃ Ἰνδικῇ, ἡ δὲ καλλιέργεια αὐτοῦ διεδόθη ἐν ταῖς νήσοις τῆς Μεσογείου καὶ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ. Τὸ ὕψος αὐτοῦ ἀνέρχεται ἀπὸ 50 ἑκατοστομέτρων μέχρι 2 μέτρων. Τοιοῦτον εἶναι τὸ καλλιεργούμενον καὶ ἐν τῇ Ἀμερικῇ εἶδος.

2ον. *Χαμαίβαμβακία*. Τὸ εἶδος τοῦτο περιλαμβάνει ἑπτὰ διαφορὰς, αὐξανούσας αὐτομάτως ἐν ταῖς τροπικαῖς ζώναις τῆς Ἀσίας, τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἀμερικῆς.

3ον. *Δενδροβαμβακία*, ἣτις φθάνει ἐνίοτε μέχρι 5 καὶ 7 μέτρων, αὐξάνουσα ἐν τῇ Ἰνδικῇ, τῇ Ἀραβίᾳ καὶ τῇ Αἰγύπτῳ, ὅθεν μετεφυτεύθη ἐν ταῖς Καναρίσις νήσοις καὶ ἐν τῇ Ἀμερικῇ. Εὐρίσκειται ἐπίσης καὶ ἐν Κίνα, ὡς καὶ ἐν τῷ ἑσῳτερικῷ καὶ ἐν τῇ δυτικῇ πλευρᾷ τῆς Ἀφρικῆς.

Ὁ βάμβαξ εἶναι περιεκλεισμένος ἐντός λοβοῦ ἢ θύλακος σποροφόρου, ὅστις προφυλάττει αὐτὸν κατὰ τῶν προσβολῶν τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ κοινοροῦ μέχρις οὗ φθάσῃ εἰς τὸν κατάλληλον διὰ τὴν βιομηχανίαν βαθμὸν τῆς ὠριμότητος· τότε δὲ ἐξκπλοῦται διὰ τοῦ καύσωνος τοῦ ἡλίου, καὶ ὁ θύλαξ ἡμιανοιγόμενος παραδίδει ἕνας λεπτὰς μὲν καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον μακρὰς, ἀλλ' ἱκανῶς εὐκάμπτους καὶ ἰσχυρὰς, ὅπως τεχνήντως